

SZILÁGYOSOMLYÓ

POLITIKAI LAP

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Előfizetési ára:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyedévre 2 K.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR

Hivatalos hirdetések díja 6 korona.

Nyilttér soronként 60 fillér.

Magánhirdetések megegyezés szerint.

Ismét az ippi Berettyóhid.

Az egész éven át gyakran megismétlődő áradások, az egész szeptemberi és az októberi szakadatlan esőzések újból előtérbe szorítják az Ipp községi Berettyóhid építésének kérdését.

Már több ízben foglalkoztunk ez ügygel s reámutattunk, hogy minő kiszámíthatatlan kár származik egy nagy vidék közönségére abból, hogy a Berettyó folyamán átkelni nem lehet. Nemcsak a legközvetlenebbül érdekelt Ipp községnek nyomorusága ez, hanem az ipp-zoványi fürdői vasútállomáshoz utalt távolabbi községek gazda- és kereskedőközönsége is valóságos csapásként tekinti ezt a már négy év óta tartó és egyáltalán meg nem indokolható nyomoruságos állapotot.

Lapunk előző, az évi június hó 6-án megjelent 23-iki számában a járás főszolgabírójának és vármegyénk alispánjának figyelmét is ismételten felhívtuk. Semmi eredmény, egyéb, mint a személyes apprehenzió, de magával a dolog érdemével nem történt semmi. A Berettyón átkelni mai napig se lehet, sőt mikor a vizállás alacsonyabb volta mellett a Berettyón hid nélkül, gázlóval átkelni lehetne, — a teherrel való átkelés csak az igazságszág veszélyeztetésével, rendkívüli rongálásával, vagy a közönség nagyon kevés részének rendelkezése alatt álló

nagyobb számu összefogott, kiválóan erős igavonó állatokkal kísérelhető meg.

Valóban fáj a lelke az embernek mikor látja, hogy a községhez alig pár száz méter távolságban levő vasútállomáshoz — amihez rendes átjáróval 5—10 percnyi időre lenne szükség — órák alatt lehet nagy vesződséggel eljutni csupán csak amiatt, mert az alsó-Berettyó-völgyi vicinális utibizottság tagjaiban nincs annyi kötelességtudás, vagy nincs annyi erkölcsi bátorság, hogy a hid megépíttetése miatt végre már közvetlenül a miniszterhez panaszoljon.

Csodálatos az a keleti nyugalom, az a rabszolgalelkű meghunyászkodás, amivel ez a közönség türi, hogy a vicinális utadóért az ingét is elvegyék, a bőrét is lenyuzzák és még se tudjanak közigazgatási közegei annyira menni, hogy ilyen életbevágó kérdésben kellő energiával intézkedjenek.

Segíts magadon Isten is megsegít. Ezt tartja a magyar példaszó. Na hát Ipp és a szomszédos községek lakossága, ti ugyan nem tudtok magatokon segíteni! Tudjátok meg, hogy nálatok élhetetlenebb, gyávább népség nem sok van e széles magyar hazában.

Hiszen ha ott, ahol mértőfölkeden tul kell menni egy pár gerendának való fáért, vagy ezereket kell áldozni az építési anyag beszerzéséért, — vagy ahol nem volna szervezett utibizottság, ahol teljesen üres lenne az utasport pénztára,

vagy bármi más komolyabb körülmény állaná útját a hid építésének, lehetne szó valamelyes, akkor is csak rövidebb ideig tartó, de nem éveken keresztül elháríthatatlan akadályról. De itt mindezek szóba se jöhetnek. Itt csak az utibizottság kötelességmulasztásán, a járási főnök negligenciáján, a vármegye alispánjának köteles ellenőrzésén, legelső sorban azonban az érdekelt közönség élhetetlenségén, gyávaságán és garasoskodásán mulik az egész.

Azt mondják, azért késik a hidépítés, mert a közlekedési miniszter megtagadta a költségekhez való hozzájárulást. Hát jól van, megtagadta. Ezen tehát tul vagyunk. Ebbe nyugodjunk bele. Napirenden van az Magyarországon, hogy ilyen közérdekű államsegélyeket csak kortesszolgálatok viszonozásául, vagy befolyásosabb országgyűlési képviselők hosszas kilincselései után lehet megkapni. Hagyjuk ezt.

De hát már több mint félesztendeje mult, hogy a hidépítés tárgyában a közlekedési miniszterhez tett hivatalos fölterjesztésre a válasz leérkezett. Ma is csak ott áll az ügy, ahol évekkal ezelőtt. Pedig meg lehet és meg kell azt a hidat csinálni a miniszter megtagadott segélye és a vasuti érdekeltség hozzájárulása nélkül is. Hiszen nincs olyan nagy áldozat, ami fel ne érne azzal a nagy veszteséggel, ami a közlekedésnek éveken keresztül tartó megbénításából, szemmel láthatólag napról-napra, mind nagyobb és

Öt világrész asszonyai.

Írta: Szikra (gróf Teleki Sándorné.)

Magyarországon még soha se volt olyan érdekes és tanulságos kongresszus, mint amilyen 1913. június havában Budapesten készül. A nők választójogi világszövetségének VII-ik kongresszusa ez.

Érdekes, mert öt világrész társadalmának színe-javát gyűjti össze fővárosunkban és tanulságos, mert egészen új látókört van hivatva a magyar társadalom gondolkozásában megnyitni.

A magyar ember ugyanis eddig (tisztelet a kivételnek!) a nőt csak úgy: — népdal szempontokból tekintette, érdekelte. A szerelmes ifjú muzsikaszó mellett dicsérgette a barna kis lány csókra termett száját, s őszintén elbúsulta magát, ha alkalma jött felsóhajtani, hogy „szép asszonynak, jónak, jó járású lónak, kár megöregedni . . .” De már a férj, ha szóval tréfásan is, de akaratban nagyon is komolyan erősítette: „nekem olyan asszony kell, ha beteg is keljen fel”, stb. stb. — Egész mulatságos szemelvényeket lehetne ilyen dalba kikristályosodott világ, — nem! háztáji nézetről összeróni. Mind azt bizonyítaná különben, hogy nálunk a nagy átlag felfogásában — a nő csak mint szerelmi objectum, mint házi butor, mint szükséges rossz, vagy pedig — jobban mondva: tehát — mint családtag bír létjogosultsággal.

De zokon veszik tőle, ha eldiferenciázódott egyéni életet mer élni. Ugy tartják helyénvalónak, ha megelégszik „önfeláldozó jó anyja; önfeláldozó szorgalmas és háromszor önfeláldozó „szegény rokon marad. Csak az Istenért! ne jusson eszébe önállószkodni! . . .

Akik azonban az 1913-iki kongresszusra jönnek, azok már egytől-egyig tovább mentek követeléseikben, s azt mondják: a nő, ha körülményei úgy hozzák, ösztönszerűleg lesz önfeláldozó, — és: családtag, de kell, hogy egyéb is legyen, még pedig, és mindennek előtt: teljes értékű egész ember. Ne csak kötelességtudó, hanem felelősségérzettel, öntudatosan, célirányosan a közérdeket is átértő, átérző, szolgáló, s így a tökéletesedés felé törekvő egyén.

Hogy ezt mind a választójoggal reméljük megvalósítani? . . .

— Hát igen.

Mert nem azon mulik, hogy a nőnek nincs választójoga, hanem azon, hogy azt a választójogot megtagadják tőle.

Maradiságból? Csökönységből? Előítéletből? Félelemből? Indolenciából? Irigységből? Bosszúból? vagy rosszul alkalmazott gyámkodásból teszik-e? nem kérdem, de tudom, hogy ma már mesterséges és mesterkélt és azért napról-napra kegyetlenebbé válik az a gát, amit a nők politikai felszabadulása útjába tesznek. Mert mivel lehet felnőtt, iskolát végzett, józan embertől megtagadni azt, hogy hazája törvényeibe — azokba a törvényekbe, melyeket

neki is tisztelni kell, melyek adott esetben őt is épen ugy sújtják (bár soha sem védik ugy, mint honfitársait) — ha azokba beleszólást követel? Mivel lehet azt tőle megtagadni? Azzal, csakis azzal, hogy odaautalják, odasorozzák, odakényszerítik a nőt, a hülyék, a gonosztevők és a kiskorúak szégyencsoportjához . . . Es tényleg ez az a gát, amelyet a férfiak valószínűleg hálából mindazért az évszázadezredes hűségért, odaadásért, lelkes bátorításért, amelyet asszonytól kaptak, — a nő felfelé törekvő haladásának útjára vetnek.

Bizonyságul ime az 1897. évi XXXIII. törvénycikk 5-ik szakasza: Az esküdtek jegyzékébe nem vehető fel az, aki nyereségvágyból elkövetett büncselekményért volt elítélve, aki hivatalvesztésre, vagy politikai jogai gyakorlásának ideiglenes felfüggesztésére volt elítélve, — aki szabadságvesztés végrehajtása alatt áll, aki ellen bünvizsgálat folyik, vagy vád alá van helyezve; aki csőd, gyámság, vagy gondnokság alatt van, aki testi, vagy szellemi foglalkozás miatt az esküdt kötelességeit teljesíteni nem képes, — és a nő, bárha a törvény előírta minden minősítése meg is van.

Ugyanezen az alapon tagadják meg tőle a választói jogot is.

Amit e paragrafus mellé, mint indokolást felhozunk, — hogy: „az asszony elhanyagolná gyermekeit, ha (öt évben egyszer, egy napra!) elmenne szavazni,“ vagy hogy: „a választójog végeredményben vallástalanságra tanítaná őt“ — vagy (ez a legcsodabogarásabb!) hogy: „a vá-

nagyobb arányban növekedő módon származik.

Kétségtelen, hogy Ipp községet egyedül terhelni meg a hidépítés tetemes költségeivel nem lehet, nem szabad, — mert az a hid — bárha legközvetlenebbül és legelső sorban Ipp községének van reáégető szüksége — mégis az alsó-berettyó-völgyi szomszédos községek vasúthoz vezető egyetlen hidja, melynek építése és fenntartása a szomszédos községek közönségének kell terhe legyen.

Ha azonban nem lenne is az alsó-Berettyó-völgyi vicinális utasportnak megfelelő pénze rendelkezése alatt, — intézkedjen az alispán rendkívüli vármegyei segélyről, vagy az utasport költségvetésének sürgős felemeléséről, de azt a hidat meg kell építeni, az építést tovább halogatni menthetetlen köteletségmulasztás mindazok részéről, akiknek abba bármi csekély beleszólásuk van.

Van azonban ennek a dolognak egy másik oldala is. Ha már a régi hidon beszüntették a szekérrel való közlekedést, az az utibizottság, az a járási főszolgabíró, miért nem gondoskodott négy esztendő alatt arról, hogy a Berettyó folyam partján legalább olyan ideiglenes átjáró, illetve feljáró készüljön, amelyen legalább üres, vagy kisebb teherrel terhelt szekérrel életveszedelem nélkül el lehessen jutni a vasutállomáshoz.

Napirenden van, hogy a kétségbeesett szegény lakosok, akiknek gyengébb igavonó jószágai vannak, mintsem a Berettyó-parton való meredek part feneketlen sárán való átjárást megkísérelhetnék, a nagyrészen felszedett deszkázatu, rozoga hidon gyalog hordják át állataik részére nap-nap mellett a takarmányt. Kifogják jószágait a szénával, tengerivel, vagy más terménnyel terhelt járművek-

ből és többen összeállva, közösen huzgálják, taszigálják azt által a minden ízében recsegő és kétségbeeső módon imbolyogó ócska hidon és azután egyenként vezetgetik által jószágait, hogy a tulsó parton ismét befogva, tovább huzassák szállítmányaikat.

Ha ezek a nyomasztó kényszerűség által parancsolt hajmeresztő átszállások előbb-utóbb meghozzák a maguk föltétlenül bekövetkező áldozataikat, — mert teljes lehetetlenség, hogy azok a korhadt gerendák és rothadt hidlábak előbb-utóbb le ne omoljanak, — már is megtörtént, hogy a felszedett padozatu hidról egy éjjeli szolgálatban járó csendőrijárőr a tátongó mélységbe, a Berettyóba zuhant és csodák-csodája, hogy életben maradt; — ha egy, vagy több emberélet és több szegény ember jószága áldozatul esik, — ennek az eléggé el nem ítéhető gondatlanságnak mentségül vajjon elég lesz-e a büntető bíróság előtt azzal védekezni, hogy hivatalosan be volt tiltva a rozoga hidon az átkelés? Vagy ha a görbe paragrafusok utvesztőjében mentséget találna is, mit szólna hozzá a lelkiismeret, amely elvégre is meg van és meg kell, hogy szólaljon még a legelvetemültebb gonosztevőben is?

Ha pedig még ezt a most gyalog átjárónak használt rozoga hidmaradványt is eltávolítják és bárha életveszedelemmel járó, de mégis csak egyetlen lehető gyalog átjárót is megsemmisítik, — azonban ideiglenes átjáróról, sem gyalogjárók, sem teherforgalom részére még ezután se gondoskodnak, — kinék a lelkiismeretét terheli az a végtelen kár, ami mind ebből tovább és tovább következik?

Csak oda térünk vissza, ahonnan kiindultunk, hogy nincs mit várni tovább vármegyénk hivatalos apparátusa megfeneklett közigazgatási szekerének meg-

indulására. Félre kell tenni minden kiméletet és vegye kezébe a dolgot Ipp község képviselőtestülete és a vidék közönsége köréből is gyűjtendő aláírásokkal ellátott közvetlen folyamodványt küldöttségileg vigyenek a belügyi és kereskedelmi miniszterekhez. Barabás Béla kerületünk agilis képviselője biztosan szívesen vállalkozik a küldöttség vezetésére. Bármennyire nem bizhatunk is a jelenlegi kormány irántunk való jóindulatában, — nem tudjuk, nem akarjuk elhinni, hogy ez a mozgalom gyors és kellő eredményre ne vezessen.

Nemzetiségi veszedelmek.

Az ország két sarkpontján fenyegeti a magyar társadalmat az állandó veszedelem. A magyar társadalom legyűrésével pedig az állam hatalmán és épségén esik talán helyrehozhatatlan csorba, ha a magyar közönség nem hallja meg a sok kérlelő szót, sűrű figyelmeztetést.

A magyarság önmaga ellen elkövetett hibája és bűne volt a feudális korban az oligarchák önzése és torzsalkodása. Ez a személyes önzés, torzsalkodás, az apró személyi sérelmekkel való fontoskodás miatt figyelemre nem méltatott égető kérdések vétkesen könnyelmű negligálása jellemzi a nemzet mai képviseletét is, amely ismét nem a nemzet létkérdésével, hanem a maga apró érdekeivel törődik első sorban. Csak az szolgálja vigasztalásul és biztatásul, ha maga a nagy magyar társadalom megtagadná mostani képviseletét és nem törődve vele, maga venné kezébe a munkát. De sajnos, annyira korrumpálva van a társadalom szelleme, annyira elnyesztette a sok egoisztikus manőver és a napi sajtó legnépszerűbb részének hasonlóképpen önző kicsinyes és sokszor léha felfogása, hogy a társadalomtól sem várhatjuk az erélyes cselekedetet. Maradna tehát ez a feladat kizárólag a kormánynak, a melyet megint mindenféle belső és külső politikai konjunktura köthet meg, vagy akadályozhat olyan cselekvések végrehajtásában, a melyeket a törvényhozás függetlenül, még inkább pedig a nem hivatalos társadalom minden akadályozás nélkül végbevihet.

Megbontott belső politikai életünket, a melynek betegsége már majd két évtizede tart, nagyon is felhasználják a magyar állam és a magyarság gyöngítésén dolgozó szláv és román aknamunkások. A nyolcvanas években csak a politikai tüntetések és hangosan hirdetett bontó törekvések lebeghettek veszedelemként a magyar közönség előtt. E politikai hatalommal elfojtott, vagy guzsba kötött törekvések helyett azonban csakhamar csöndesebb, de veszedelmesebb munkába fogtak ellenünk: társadalmi és gazdasági téren kötik a hurkot a magyarság megfojtására.

Fenn északnyugaton cseh társadalmi támogatással és cseh pénz segítségével magyarellenos iparosvilágot teremtenek, ennek megsegítésére pénzintézeteket alapítanak és fejlesztenek; Erdélyben a román nemzetiségi bankok pedig a földbirtok lassu kisajátítását végzik céltudatosan és kitartóan. Ilyen viszonyok közt még a tulzott pesszimizmus is jogos, és bár nem

lasztói jog egyenértelmű nála a szabad szerelemmel... ezeket, úgy hiszem, egytől-egyig csak mint curiósumot érdemes meg is említeni. Tehát, nem e mende-mondák ellen, hanem a fentebb idézett paragrafus ellen kell küzdenünk.

Mert nem igaz, hogy a nő — eo ipso, már neménél fogva — olyan veszedelmes, mint a gonosztevő, olyan ostoba, mint a kretin és olyan megbízhatatlan, mint a kiskoru (vagy kiskorúsított).

Nem igaz.

De, ha igaz, akkor miért szenvedjen el épen olyan elbirálást, épen olyan bűnhődést, épen olyan semmibevételt és épen olyan „kordába tartását,” mint azok? Akik arra a kongresszusra jönnek, egytől-egyig belátták, hogyha ez így is volt eddig, — nem lehet így ezután, mert a nő is kinőtt a kiskorúsággal járó kényszerek alól, épen úgy, mint ahogy annakidején a rabszolga és a jobbágy kinőtt. Akiket azon a kongresszuson látni fogunk a Zelma Lagerlöfök, az Olive Schreinernek, a Mme Curiek fényes bizonyosságai annak, hogy a nő követelheti mindazokat a jogokat, melyek az egész embert megilletik.

Ezek között a jogok között első helyen áll tulajdonképpen a kulcsa valamennyinek, a választói jog.

Ezért küzdünk érte; és e küzdelmünk eddigi eredményeiről fog az 1913-iki kongresszus beszámolni. De szóba fognak ott jönni mindama kérdések, melyeknek megvalósítását akkorra reméljük, ha a törvények készítéséhez joga lesz asszonynak is tanácssal, munkával, eszmével és eredménnyel hozzászólni. Tehát szóba fog jönni mindaz, ami az asszony és a gyermek sorsát érinti. Anya és gyermekvédelem, az iszákosság elleni küzdelem, a fehér rabszolgaság égető kérdése, a női munkabér szabályozása stb. stb. Ezért nem kétlem, hogy a kongresszus még azokat is érdekelheti, —

és kell, hogy érdekelje, — akik a nők választójogát ellenzik, vagy nem foglalkoznak vele. De még más okból is kell, hogy a magyar társadalom a kongresszusért érdeklődjék, az, hogy több ezer idegen jó ez alkalommal hazánkba.

Hogy azt megösmérje, hogy azt megszeresse: tőlünk függ!

Ha a magyar társadalom mellénk áll és azt mondja: „A magyar vendégszeretet mindnyájunk erénye; aki tisztességes ember hazánk határát átlépi, — bármi járatban van is — az mindnyájunk szívesen látott vendége... akkor a kongresszus olyan fényesen fog sikerülni, amihez hasonlót még soha sem látott a világ.

Es olyannak is kell annak lenni, hogy mindnyájan büszkének lehessünk magyar mivoltunkra.

De hogy ez így legyen, ahhoz az erkölcsi támogatás mellett anyagi támogatásra is van szükségünk; mert hiszen nyilvánvaló, hogy annyi vendéget tisztességgel ellátni, tenger pénzbe kerül. (Igaz, hogy óriás összeget fog kitenni, — a mi költségeink százszorosát is az, amit az a több ezer ember hazánkban elkölt.) Ezért nagyon kérek mindenkit, aki e sorokat olvassa, hogy bármennyű állásponton legyen is a női választójoggal szemben, — nemzeti renoménk érdekében legyenek segítségünkre! Adjanak. Gyűjtsenek! Füllérek, koronákat! Ahogy jó. Ahogy lehet. Ahogy bárki is könnyen teheti, adhatja. Csak egy kis jóakarattal, csak egy kis megértéssel, — és máris óriási lépéssel visszük előbbre ügyünket. Es ugye meghallgatnak? Adnak? Sikerül a kongresszus? Hogyne sikerülne, mikor annyi asszony akarja? Amit pedig asszony akar, azt Isten is akarja.

látjuk még a helyzetet olyan feketének, mint Lázár István Erdély mostani birtokviszonyairól irt könyve; mégis szükségesnek tartjuk megzörgetni a magyar társadalom ajtaját, hogy foglalkozzék még egyszer behatóbban azzal a két oldalról növekvő veszedelemmel, a mely apránként kicsusztatja a földet a magyarok lába alól, de megmérteljezi a más oldalon a felvidéki kis városokat is, a melyek a hajdan virágzó ipar renaissance-ául ipari központoknak vannak kiszemelve s lesznek is azok, de pánszláv iparfészek, de nem magyar ipartelepek. Ne frázisokat szavalgassunk örökké a magyar szabadságról, hanem azon gondolkozzunk, hogy koldusokká és földönfutókká ne tegyék a törzsköcs magyar lakókat a magyar földön.

A magyar társadalomnak meg van ma még az ereje, tekintetlye, de a pénz is arra, hogy a csekélyebb szellemi erővel, de áldozatkészen mozgósított pénzzel szervezett foglalkozást ellensúlyozva, megakassza, sőt bizonyos helyeken még megcsirázni se engedje. A társadalomnak legyen ereje és lelkiismerete arra, hogy azon a téren vegye föl a küzdelmet a magyarság ellenségével, a mely téren megvetthette a lábát ellenünk. Nem kell kertetgetni a diplomatikus kifejezésekkel. Ha meg kell lenni a harcnak azt a harcot vállalni kell és be kell fejezni győzelemmel. Mert a győzelemnek minden eszköze rendelkezésünkre áll, csak renyhességünk, vagy gyávaságunk veszíttetheti el velünk a harcot.

Ha nálunk a jogegyenlőség, a mi idealiter nemes és emberiséges dolog, (csak hogy nálunk ma politikai oktalanság is, mert éppen ellenünk élnek vele vissza), ha tehát ez a jogegyenlőség nem engedi, hogy olyan szigorú törvényt alkossunk az ingatlanszerzés dolgában, mint a szomszéd Romániában, a hová panaszkodni mennek ellenünk azok, akik a dörén nobiles magyar törvények segítségével szorítják ki a magyar földmivest birtokából, annyit mindesetre megtehet a magyar társadalom, hogy vagy külön pénzintézetet alapít, vagy rákényszeríti a meglevő pénzintézeteket arra a nemzeti gazdasági politikára, hogy egyrészt a magyar tulajdonos kezéről el ne üssék a földet, illetőleg ha a tulajdonos hibája miatt a föld eladásra kerül, azt megint csak magyar kaphassa meg. Másrészt pedig új telepek alkotásával a magyarságot a veszélyeztetett szigetek körül szaporítsa. Sajnos, még vidéki pénzintézeteink egész gazdasági politikája is csak finánciális spekulációban merül ki, holott az oláh bankok altruisztikus színezetű és nemzetiségi célú üzletvitelének finánciális eredményre nézve sem szegényebb. Nem ellensúlyozhatták eddig ezt a jelzálogi kölcsönökkel dolgozó bankok, s azt hisszük, nem is fogják eredményesen ellensúlyozni. Ha eredményt akarunk látni, akkor egészen más szervezett pénzintézetet kell erre a célra teremteni; milyen legyen ennek a technikai szervezése, azt találják ki azok, a kik a megteremtésre hivatottak. Nem kell azonban nagyon megerőltetniük magukat, van más minta: a nemzetiségi bankok. Természetesen több altruizmussal, mert hiszen azt nem mondhatja senki sem, hogy ezeknek a bankoknak vezető személyei megvetnék a viszonylagosan bőséges anyagi jutalmazásukat.

Csak hogy ezt nem annyira a maguk üzletfelei, mint a kiárverezett magyar birtokosok fizetik meg.

Azok a kultúregyesületek, a melyek a veszélyeztetett területeken működnek, szereztek érdemeket s át vannak hatva lelkes törekvésektől; de tőlük ugyan ne várjuk a mai állapotok jóra fordítását. Erre minden erejük csekély. A folytonosan tartó vérszivárgást csakis erős eszközökkel lehet elállítani.

Erdélyben hozzá kell fogni, nem az eddigi immel-ámmal és mindig bürokratikus végzett telepítéshez, kapcsolatban azonban az ipar fejlesztésével, hogy ne csak megtarthassuk a székely nép fölösleges, kivándorlását, hanem visszaédesgethessük az anyagi létgarantálásával a kivándorlótakat is. Az eddigi eljárással van okunk meg nem elégedve lenni. Evék óta tart a sármási gázzal is a kísérletezés és még mindig ebben a stádiumban van a dolog, legföljebb időközi reklámközleményekig jutottak el. Így vagyunk más téren is az iparfejlesztéssel. Ez az oka, hogy a mai új iparmozgalom a tótság lakta felvidéken nagyrészt a cseh-tót politikai törekvéseket szuttogató cseh társulatok és nagyiparosok által történik, a míg ma is sok-sok ezernyi magyar iparos vándorol ki Amerikába, mert itthon nem kap munkát, vagy a rendezetlen ipari viszonyok miatt nem látja biztosítottnak keresetét. Az Amerikába kiszakadt magyar munkásokkal már magyarrá tehetjük volna Trencsént, Nyitrát, Zólyomot. De hiszen az önálló iparos is hiába keres komoly támogatást; a pánszláv bankok ellenben, mint arra tudunk esetet, segítik a magyar iparost is könnyű kölcsönrel, ha leesküszik és megtagadja magyarságát! És mindezt nem akarja látni és hallani a magyar társadalom! Megérdemli-e hát akkor ez a magyar társadalom, hogy az államfentartó szerepet arrogálhasa magának?

Vármegyei élet.

Törvényhatósági bizottsági közgyűlés.

Szilágysvármegye törvényhatósági bizottsága m. hó 30-án közgyűlést tartott. A fontosabb határozatai:

A közgyűlés az 1912. évi 57. t.-c. alapján Kaizler Sándor, árvaszéki elnököt és Takács József, szolgabírókat az őket szolgálati idejük alapján megillető pótlékban részesítette, Bagossy Károly, Balázs Árpád és Kardos Béla árvaszéki ülnököket, továbbá Bay Eerenc és Tarpai Miklós, főszolgabírákat a VII. fizetési osztályba előléptette, ugyancsak előléptette és pedig a IX. fizetési osztályba Szász Jenő dr., Altmöder Béla, Moni Imre dr. és Svaiczor Gábor szolgabírákat, végül K. Nagy Marcel dr., árvaszéki jegyzőt, tb. árvaszéki ülnököt a IX. fizetési osztályba folyó évi január hó 1-étől számítottól léptette elő.

Elhatározta, hogy a községi és körjegyzők fiugyermekei részére a belügyminiszter által létesítendő internátus támogatására egy alapítványi helyet adományoz.

Kimondta, hogy az aradi vértanúk emlékére tartandó gyászünnepélyre koszorút küld.

A vármegye különböző pénzalapjai pénzkészletének és a vármegyei árvaszék kezelése alá tartozó pénzkészletnek 1913. évi elhelyezését illetőleg névszerinti szavazás után szó többséggel akként határozott, hogy az eddigi gyakorlat tovább fenntartásával a pénzeket a Középszolnokmegye-zilahai Takarékpénztárnál és a zilahai Iparbanknál az eddigi arányban helyezi el.

Az alispán előterjesztéseire elhatározta,

hogy a vármegye központi közigazgatási iktató-, kiadó és irattárosi állások közül az egyiket irodaigazgatói állássá szervezi át és egy újabb elsőosztályú, meg egy harmadosztályú közigazgatási gyakornoki, valamint a vármegyei árvaszéknél egy irodasegéd-tisztii állásnak a költségvetés rendén való rendszerezése mellett a vármegyének alkalmazottai létszámáról alkotott szabályrendeletét ezekhez képest és az 1912. évi 57. t.-c. rendelkezései szerint elnevezéseiben is módosítja.

Szilágysomlyóra egy és Zilahra még egy zászlóalj honvédegyalogság elhelyezését kérte a közgyűlés, Zilahon ezredtörzs felállításával.

Az Erdélyi Kálvinszövetség közgyűlése Szilágysomlyón.

I-ső nap. (Október 11.)

Az Erdélyi Kálvinszövetség elnöksége a csatlakozó szövetségi tagokkal együtt dr. Kenessey Béla, erdélyi ref. püspök vezetésével folyó hó 11-én (pénteken) délután 4 óra 46 perckor városunkba érkezik, amikor az illusztris vendégeket a vasúti állomásnál a város küldöttsége és a püspök szállása előtt, Moni Gyula kir. közjegyző házában a helybeli ref. egyház küldöttsége fogadja.

Ugyanezen napon este 8 órakor ismerkedés a Városi szálló helyiségében, a hol az egyház-község tagjai és barátai a vendégekkel — étlap szerint — együtt vacsoráznak.

II-ik nap. (Október 12.)

1) Délelőtt fél 10 órakor Kálvin-szövetségi közgyűlés a református templomban.

A) Megnyitás és tárgyalások. 1) A gyűlékezeti énekli a XCII. dicsőetét.

2) Imádkozik Nagy Károly egyházkerületi főjegyző, egyházi elnök.

3) Megnyitó beszédet mond gróf Bethlen Pál eh. főgondnok, világi elnök.

4) Az Erdélyi Kálvin-szövetség üdvözlése az egyházmegyei Kálvin-szövetség és a szilágysomlyói egyházközség részéről Zsigmond Károly eh. Kálvin-Szövetségi elnök és szilágysomlyói lelkész által.

5) Előadást tart dr. Ravasz László theol. tanár, Szövetségi titkár „Igehirdetésünkről.”

6) Dr. Boér Elek egyetemi tanár vil. al. elnök előadása: „Az erdélyi magyarság anyagi romlásának okai és az egyház szerepe ennek megelőzése munkájában.”

A közgyűlés felfüggesztetvén hivatalos, tisztelgések dr. Kenessey Béla püspöknek és a védnökség jelenlévő tagjainál. Látogatások. Ezek után 1 órakor közeled a városi szálló helyiségében.

B) Tárgyalások folytatása. (Délután 3 órakor.)

7) A magyar kálvinistaság feladatai címen előadást tart P. Horváth Zoltán, az O. K. Sz. ügyvezető titkára.

8) Tóthfalusi József marosvásárhelyi lelkész, egyházi alelnök értekezése „Ifjúságunk lelki-gondozása, különös tekintettel az iparos ifjakra” címen.

9) „A falusi pap egyháztársadalmi munkája” címen előadást tart: Szabó Miklós kolozsborsai lelkész.

C) Szövetségi hivatalos rész.

10) Jelentések, előterjesztések, választások.

D) Vallásos estély. Este 6 órakor a városi színház helyiségében.

1) Karének.

2) Ima. Tartja: Tóthfalusi József marosvásárhelyi lelkész.

3) Bibliát magyaráz: Dr. Kecskeméthy István theol. igazgató.

4) Szabadelőadást tart: dr. Kenessey Béla erdélyi ref. püspök ur.

5) Záróimát mond: Zsigmond Károly szilágysomlyói lelkész.

6) Gyülekezeti ének.

III-ik nap. (Október 13.)

1) Délelőtt fél 10 órakor alkalmi istentisztelet a ref. templomban, hol imát mond: K. Nagy Elek szilágyszolnoki esperes, egyházi beszéd pedig: főtiszteletű és méltóságos dr. Kenessey Béla erd. ref. püspök ur.

2) Délután 11 órakor diszgyűlés a templomban:

a) A közgyűlés folyamán hozott határozatok összefoglalása és kihirdetése az elnökség által.

b) Ünnepi beszéd, tartja: Nagy Károly egyházkerületi főjegyző, egyházi elnök.

c) Főtiszteletű és méltóságos dr. Kenessey Béla püspök ur zárószava.

3) Délután 1 óra 34 perckor, esetleg 3 óra 20 perckor elutazás.

KÜLÖNFÉLÉK.

Október 6.

Szomorú emlékeket ébreszt a magyar ember lelkében ez a fekete dátum. S a szomorú emlékeknél is szomorúbb a valóság, hogy még nem jött el az idő, amikor kegyeletes megnyugvással tekinthetnek a népmilliók a magyar Golgota felé: a tizenhárom aradi vértanu mártíromsága nem volt hiábavaló.

Most a mai válságos időkben október hatodika csak gyászünnepe nekünk s még a reménységünk is kevés arra, hogy október hatodika valamikor a diadalmas mártíromság ünnepe lesz.

Október hatodikán gyászünneppé vált tartott a gimnáziumi Vörösmarty-Önképzőkör a tanári kar részvételével. Frűhauf Gyula alkalmi költeményt szavalt, Farkas József emlékbeszédet mondott.

Felhívás.

Tisztelettel felkérjük mindazon urakat és urhölgyeket, akik az Erdélyi Kálvin-szövetségnek városunkban tartandó közgyűlése alkalmából október 12-én (szombat) déli 1 órakor a főtiszteletű dr. Kenessey Béla erdélyi püspök ur örméltósága és illusztris kísérete tiszteletére, a városi szállóban rendezendő közebéden résztvenni óhajtanak: szíveskedjenek az „ebédjegyeket“ Szabó István, pénztárosnál a Középszolnoky megye zilahi takarékpénztár helyiségében előre megváltani, (ára 5 kor.) Ugyancsak itt válthatók, akik előre beszerezni akarják, a szombat este 6 órakor tartandó vallásosestélyre is ülő- és álló-jegyek tetszés szerinti összeggel, a mely a költségek fedezésére fordítatik.

Együttal kérjük a közönséget, hogy házaikat, — különösen a Vármegyeház- és Rákóczi-uton — lobogózzák fel.

Szilágysomlyó, 1912. október 8-án.

A rendezőbizottság.

— **Városi közgyűlés.** Szilágysomlyó r. t. város képviselőtestülete ma október 10-én tartja ez évben 19-ik rendkívüli közgyűlését. Az 58. pontból álló tárgysorozat rendkívül fontos tárgyakat tartalmaz. Ezek közül föl- említi az új városház építésére vonatkozó polgármesteri jelentést, — ugyanannak a város 1911. évi közállapotáról beterjesztett jelentését, a virilisek névsorának összeállítására vonatkozó bizottsági javaslatot, — a tanácsnak több városi szabályrendelet módosítására és kölcsön föl- vételekre vonatkozó jelentéseit és javaslatait, új tiszti állás rendszeresítését a városi adóhivatal- hoz, rendőrségi hivatalos helyiségek bővítésére, a városi tisztviselők családi pótlékának megá- lapítására és számos mind újabb és újabb közterhek emelésével járó kérelmet és indít- ványokat.

— **Kinevezés.** Aradvármegye főispánja dr. Vásárhelyi Miklóst díjas közigazgatási gyakornokká nevezte ki.

— **Ajándék a gör. kath. püspöknek.** Dr. Hosszu Vazul szamosújvári gör. kath. püs-

pököt, aki a múlt napokban Szilágysomlyón tett látogatást, — érdekes ajándékkal lepte meg a szilágysomlyói román nőegylet. Az aján- déktárgy egy művészi kivitelű, faragásokkal diszitett szék, melyet Mán Kornélia rajzai után egy badacsonyi földművesember készített.

— **A járási mezőgazdasági bizottság** a folyó évi október hó 11. napján délelőtt 10 órakor Szilágysomlyón, a főszolgabíróság hiva- talos helyiségében ülést tart. Az ülés tárgyai: 1) A járás községei részére beszerzett tenyész apaállatokra vonatkozó vizsgálat feletti intéz- kedés. 2) Kárásztelek község előljárásiának kérelme a nyugati marha tenyésztésére való áttérés engedélyezése iránt.

— **A főgimnázium új épülete.** Mivel a város adott már a főgimnáziumnak egy arra való telket, a kormány pedig már régen folyó- sitott az építkezésre 350,000 koronát, joggal lehetünk kíváncsiak, vajjon mikorra készül el az intézet új épülete? Hát az első lépéstől legalább már beszámolhatunk. A minorita rend- főnök megbízásából a múlt napokban járt itt Baumgarten Sándor budapesti műépítész. Meg- nézte a telket és a környezetet, följegyzett egyet-mást és most hozzáfog a terv elkészítésé- hez. Hogy szép lesz az új intézet, azt garantálja Baumgarten építészeti hírneve; az ő munkája a többek között a mármaroszigeti új gimnázium; jelenleg is három gimnáziumot épít. Hogy jó lesz, arra nézve elég megemlítenünk, hogy a kulturminisztériumban, még mikor Klamarik volt a középiskolák élén, ő készítette el a tanintézetek általános tervrajzát. A művészi célok mellett tehát a modern pedagógia szem- pontjai is érvényesülnek. De úgy sejtjük, hogy ez a szépnek, jónak ígérkező új épület — talán egy pár év múlva is — szűknek fog bizonyulni. Városunk centrális helyzete, igen nagy vidéke legalább ezt jósolja, amit különben megmutat a tanulóság számának évről-évre való nagy gyarapodása is. Csak úgy általánosságban hallottuk, hogy a terv a lehető legszükségeseb- bekre fog szorítkozni. Mert nincs elég pénz. Es bizonyos is, hogy 350,000 korona egy modern kulturintézet megalkotására — főkép manapság — nem valami nagy összeg, ha tisztán az építkezésre szánjuk is; hát még ha a belső berendezéseknek is ebből kell kikerülniük! Még csak annyit jegyezzünk ide, hogy — ha minden jól megy — az új épület 1914-ben készen lesz.

— **Halálozás.** Kába László, szilágy- vármegyei árvaszéki nyilvántartó folyó évi október hó 2 napján, életének 68-ik, köztiszt- viselői szolgálatának 41. évében elhunyt. A megboldogult, teljes életén át hivatalának élt derék tisztviselő még a volt Krasznávármegye- nek is tisztviselője volt és a két vármegye egyesítésekor ment átál Szilágysomlyóhoz az új Szilágyvármegye szolgálatába. A hivatali kötelesség lelkiismeretes teljesítésével kiérdemelt közeliismerés kísérte örök nyugalomra, hová Zilahon folyó hó 4-ikén helyezték el.

— **Önképzőkör.** A főgimnáziumban me- alakult az önképzőkör „Vörösmarty-önképző- kör“ címen. Felügyelő tanára Nemes Károly főgimnáziumi tanár, aki bizonyára magas szín- vonalra fogja emelni ifjúságunknak ezt a szép hivatásu kulturegyesületét. Ifjúsági elnöknek Lakatos Istvánt választották meg.

— **A Szilágysomlyói Jótékony Nőeg- yet választmányi tagjai által kíván dr. Kenessey Béla ref. püspök előtt tisztelegni.** Felkérjük a választmányi tagokat, hogy e végett Balás Zsigmondné alelnöknőnél folyó hó 12-én meg- jelenni szíveskedjék. Az elnökség.

— **Mikor vonulnak be az ujoncok.** Az idén besorozott ujoncok, — a m. kir. honvé- delmi miniszternek a napokban leérkezett rendelete szerint — október 15-én az egyéves önkéntesek meg október 10-én tartoznak bevonulni.

— **Iparvasut-engedély.** A kereskedelem- ügyi miniszter az Egregyvölgyi Kőszénbánya Részvénytársaságnak Farkasmező községtől Zsi- bóiig lóüzemi iparvasutra engedélyt adott, il- letve a vonatkozó engedélyt meghosszabbította.

— **Időjárásunk kétségbeesítő.** A hetek óta tartó esőzés tönkre tette szőlőtermésünket. Meg- becslhetetlen kárt tett az elcsépeletlen aszta- gokban, a sarjukban. A szép reményekkel biz- tató lóhere- és lucernamag termés megvörös- sődve rendén rothad. Őszi vetésről az átvázott talajba szó se lehet. A még nagyobb részt beéretlen nedves tengerit leszedni, behordani nem lehet. Ilyen valóságos itéletidőjárás év- évtizedek óta nem járt vidékünkön.

— **Mozielőadás** lesz csütörtökön és vasárnap este a városi színházban szenzációs új műsorral.

— **Az idei fősorozáson a zsiói járásban** előállított összesen 587 állításköteles közül a cs. és kir. hadseregbe besoroztatott 100, a m. kir. honvédséghez 31, a póttartalékba 4, összesen 135 ember.

— **Ujabb elemi iskolák vármegyénkben.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter tervezete szerint az, 1913. év szeptember 1-ső napjára megnyitandólag következő új állami népiskolák fognak vármegyénkben építettetni: Tihó, Usztató, Bodja, Szilágykorond, Szilágy- kövesd és Tasnádcány községekben.

— **Köszönet.** Ez uton mond hálás köszö- netet a folyó hó 4-én Truszkai Sándor teme- tésén résztvevő közönségnek, ugy a koszorút küldő ifjúságnak, kávésoznak és főpincéreknek az elhunyt özvegye: Truszkai Sándorné.

— **Az „Erdélyi Kálvin-Szövetség“-nek** folyó évi október 11-13. napjain városunkban tartandó köz- gyűlésre utólag jelentkezett szövetségi tagok a következőleg szállásoltattak el s illetőleg az elszál- lásolásban a következő módosítások történtek: Péchy Imre, főispán (Zsibó) Simay Miklósnál, dr. Kaizler György, (Zilah) Kömives Venczelnél, Kende- resy Lajos lelkész (Harangláb) Nagy Miklósnál, dr. Boronkay Béla lelkész (Pele) Szabó Mihálynál, Bácsi Gyula lelkész (Választ) dr. V. Szabó Lajos- nál, Bartha Miklós lelkész (Hadadnádásd) dr. Nádudvary Jenőnél, Szilágyi Kálmán gazdatiszt (Hadad) Bartha Kálmánnál, Jakab Lajos, lelkész (Sarmaság) Nagy Mihály kalaposnál, Rák Károly, tanár (Zilah) László Jenő ügyvédjelöltnél (Aszalay József háza) Sárkány Lajos, lelkész (Egrespatak) L. Kiss Zoltánnál, Bajkó Viktor, tanár Udvar- Józsefnél, Kusztós Gyula, lelkész (Ördögkut) özv. Kállay Ferencnével, Benedek Károly, esperes (Alvinc) Sziszek Sándornál, Tankó József lelkész Tankó Károlynál, Váncza János lelkész (Kémer) Sárossy Barnánál, Kádár Imre lelkész (Kraszna) özv. Fásy Istvánnál, Egy budapesti szövetségi tag Topán Albertnél, Tötös György lelkész (Bagos) Thorday Sándornál, Ignác Márton lelkész (Erszent- király) Verebely Ignácnál, Rozsnyay István főbíró (Marosvásárhely) Szabó Györgynél, Csontos Olivér, ügyvéd (Marosvásárhely) Gyöngyösy Ferencnél, Sőtaly Károly esperes (Retteg) Szabó Istvánnál, K. Nagy Béla birtokos (Kraszna) Kerekes Lajosnál.

— **Öngyilkosságok.** Párvy Gyula, a tihói báró Jósika uradalom gazdatisztje folyó hó 2-án forgópisztolyal halántékon lőtte ma- gát és rögtön meghalt. Az orvosi vizsgálatkor levelet találtak nála, melyben írja, hogy a gazdaságban az idei elemi csapások miatt nem tudott kellő eredményt felmutatni, ezért kereste a halált. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy tettét pillanatnyi elmezavarban követte el. — **Vármegyei Jani János állami tanító** neje pedig féltékenységi mániából a padláson fló- berttel lőtte magát föbe. Levelet hagyott hátra, melyben férjének az új feleséggel boldog éle- tet kíván.

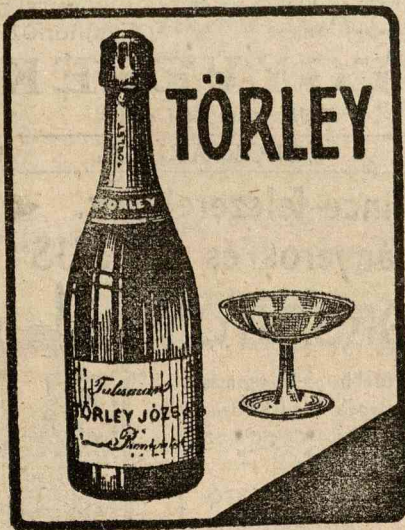
— **Tanítók gyűlése.** A Szilágyvármegyei Általános Tanítótestület csütörtökön, folyó hó 3-án a vármegyeház dísztermében közgyűlést tartott. A nélkül, hogy a nyilvánosságot alig érdeklő, inkább kebli jellegű mozzanatokhoz hozzászólnának, szomorúan kell konstatálnunk a gyűlés lefolyásának azt az általános benyomá- sát, hogy a vármegye állami tanítói sokat ve- szítettek abból az öntudatos, bátor, hivatásuk

Brüder Kálmán női és férfi divatáru- házában
az őszi és téli divatujdonságok megérkeztek.
Model-kosztüm és ruhaszövet-különlegességek, selyem és bársonyujdonságok, diszek és ruhakellékek. Meglepő választék!
Versenyen kívüli olcsó árak!

értékét kellően megbecsülő magatartásból, melyet eddig olyan örömmel láttunk náluk. Uj, modern kultúra szellőjével köszöntött be a XX. század, mely épen az új generációk nevelőitől követeli meg első sorban, hogy a kor irányító eszméiről tudomást szerezzenek. A mi tanítóságunk pedig — ha hinni lehet a gyűlésen szerzett benyomásnak — ernyedtséget, megalkuvást mutat azon az öröklömén, hol a jövőnk kultur-Magyarországa és mellesleg a saját érdekében harcos kedvet, öntudatot kellene mutatnia. Örövendénk, ha ez a szomorú jelenség csak muló jellegű volna. A gyűlés tárgyai között nagyobb érdeklődést váltott ki az Allami Tanítók Országos Egyesülete kebelében alakult „Reform“-párt mellé csatlakozás kérdése. Ez a párt a radikális, öntudatos párttal szemben a megalkuvást képviseli. A gyűlés alig megállapítható többséggel a Reform-párt mellé csatlakozott. Ezzel kapcsolatban nagy feltűnést keltett az az éles-hangu cikk, mely az „Uj korszak“ c. fővárosi lapban jelent meg s mely Fodorószky Jenőt, a Szilágysomlyói Tanítóegyesület elnökét alattomos fondorkodásokkal, érdekhajhászattal, a kormányval szemben szolgálésküszséggel vádolja meg. — A gyűlés többi tárgyai közül külön említésre méltó Diószeghy Gábor dr., kir. ügyész és Szabó Sándor értekezése a patronázs-ügyről, Zoványi Lajos, kir. s.-tanfelügyelő szabad-előadása a tanítói irodai teendőkről, Kovács Sándor tankönyv-bíráta stb. — A gyűlést késő hajnalig tartó bankett követte.

— **Silvânia fiókja Zilahon.** A szilágysomlyói Silvânia pénzügyi Zilahon fióküzletet nyitott, amelynek vezetésével Boros Jenő, volt főkönyvelő, mint ügyvezető-igazgatót bízta meg.

— **Esküdtek névsora.** A folyó hó 7-én megkezdődött esküdtzéki tárgyalásokra a következők sorsoltattak ki: Rendes esküdtek: Kertész Samu dr., ügyvéd, Vass József dr., ügyvéd, Vass József dr., ügyvéd, Lukácsy L. Mátyás, zenetanár, Szabó Károly, irnok, Májer Sándor, birtokos, Votisky Elemér dr., városi számvevő, ifj. Makray Domokos, számtiszt, Kovács Imre, pénztáros, Kövesdy Elek, pénztáros, Nagy Miklós, aljegyző, Petrovics Ede, fényképész, Pap Albert, számtiszt, Sáp György, pénztáros, ifj. Máthé Ferenc, mészáros, Szabó Zsigmond, főkönyvelő, Szikszay Dániel, ny. jegyző, Molnár Sándor, gépgyáros, Plósz Gyula, ny. igazgató, Schwarcz Dávid dr., ügyvéd, Jelenics József, irnok, Biró Márton, irnok, Moser Rezső, kereskedő, Szabó Jenő dr., titkár, Spiller Ödön, szemléző, Lucek József, kereskedő, Fejes Lajos dr., ügyvéd, Rosenberg Lajos, vendéglős, Hoffmann József, gazdatiszt, Krecsák Gyula, v. gazda, Kónya Miklós, vendéglős. Helyettes esküdtek: Mózes Mór, szeszfőző, Kállay N. József, kereskedő, Balogh Ferenc, mészáros, Dobray Sándor, gépész, Balássy Béla, nyomdász, Bikfalvy Zsigmond, birtokos, Gámenczy János, kereskedő, Kerekes György, fazekas, Herskovits Ignác, festő, Bereczky Sándor, festő.

— **Szerkesztőváltás a Fidibusznál.** A magyar humorirodalomnak szenzációja van. A Fidibusz ettől a héttől kezdve Paulini Béla szerkesztésében jelenik meg, akinek tolla, írásai és rajza egyaránt népszerűek. A mostani szám meglepően friss, eleven, tele

van aktuális szövegekkel és artistikus képpel. A Fidibusz az új szerkesztő alatt nem utazik direkt pikantériákra, minden jó témát egyaránt feldolgoz. De szabadon és bátran dolgoz fel mindent. Egy-két ilyen brilláns szám és a Fidibuszról ismét beszélni fognak! Tessék átlapozni! Egy szám ára tizenkét fillér. Mutatványszámot szívesen küld a Fidibusz kiadóhivatala, Budapest, Rökk Szilárd-utca 12.

Nyilttér.)*

Még egyszer a városház körül.

Válasz a „Szilágysági Ujság“-nak.

A multkori kijelentéseimre, hogy válaszolni fog a „Szilágysági Ujság“, el voltam készülve. De úgy látszik, az érdemleges válasz helyett csak becsülni akar s ezzel saját magát alacsonyítja le.

A „Szilágysági Ujság“ a nagy garral fel-dicsért, a főtéri fronton előszobákat elhelyező pályatervét a sok dicsőítésével leszállította értékről és most a személyeskedésével mocskolja be. Én nem követem ezen a téren; az önök multját nem irom ide, — hiszen meg van az írva minden szilágysomlyói embernél, — az én szilágysomlyói szereplésemmel nem szégyenlem magam; ha a „Szilágysági Ujság“ még úgy is piszkolódik, erre van alapítva. Ide mellékelek 10 drb. okmányt*) arra vonatkozólag, hogy azok, akik nem ismertek Szilágysomlyón, meggyőződhetnek a „Szilágysági Ujság“ tisztességtudásáról.

A szilágysomlyói szereplésemről illetőleg akikkel üzleti összeköttetésben állottam, tudják, hogy miképpen végeztem vállalati kötelezettségeimet. Utólagos jóváhagyás reményében közlöm azoknak az uraknak neveit, akikkel mint vállalkozó, vagy tervező összeköttetésben voltam.

Dr. Nádudvary Jenő, Moni Gyula kir. közjegyző, Simay Miklós vezérigazgató, Szilágysomlyó város, (itt tessék megnézni a Bartha Mór kir. főmérnök ur által felvett jegyzőkönyvet és az építési naplót), Antal Antal földbirtokos, Kovács Mózes takp. pénztáros, Szaplonczay Sándor gyógyszerész, Bölöni Sándor ügyvéd, Lázár Gyula, a zilahi m. kir. pénzügyigazgatóság és bárki másokat kérdezzenek meg. Munkáimról az ipartestület is tanuskodhatik.

A „Szilágysági Ujság“ hazudik, mert 38-ik számában azt jelezte, hogy én az új tervet Moni Gyula kir. közjegyző urnak „privát“ készítettem. Nem „privát“ készítettem, hanem a polgárság érdekében készítettem azért, hogy ezzel megakadályozzak egy óriási terhű városháza építését „és még valamit“ . . .

Még csak annyit t. „Szilágysági Ujság“, hogy ha engem nem is tud lerázni a nyakáról és valamikor visszakerülök Szilágysomlyóra, akkor hárman leszünk, — mert ha emlékeztem nem csal, önök is le voltak már rázza a város nyakáról, — de sajnos, újra visszakerültek, — úgy látszik, önöknek még annyi ideig sem volt talajuk másutt, mint nekem.

Besenczky Gyula.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

* Besenczky Gyula a tíz darab eredeti okmányt lapunk szerkesztőségébe beküldötte.

Nyilatkozat.

A nagyérdemű közönség tudomására hozom én Koszta Ferenc és zenekarom összes tagjai, hogy a tőlem eltávozott Gáspár László volt tagom, amint hallottam, már több helybeli urnak panaszkodott, hogy én kilöktem a zenekarból, de ez az állítás nem való, hanem itt röviden közölni fogjuk, hogy miért ment el. Mint-hogy a nagyérdemű közönség is tudja, hogy zenekarom egyik tagja meghalt és három kiskoru árva hagyott maga után, hát a már zenekaromban működő egyik fiát abban az előnyben részesítettük, hogy

egész részt adtunk neki, azt mind megadták neki, csak sajnos, ő nem, — de ez még annál sajnálatosabb, mert Gáspár még sógora is volt az elhunytak. Tehát ez a valódi tényállás, nem pedig a mit ő állít. — Kérem zenekarom részére a jövőben is a nagyérdemű közönség szíves pártfogását.

Koszta Ferenc
és zenekara.

KERESTETIK

egy jóra való leány, ki a női ruhavarrást és szabást megakarja tanulni. Kap teljes ellátást és ha kitanul, fizetést kap. Bővebbet a Krasznamegyei takarékpénztár lisztüzletében.

759—1912. végreh. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szilágysomlyói kir. járásbírósnak 1911. V. 361. sz. végzése következtében dr. V. Szabó Lajos szilágysomlyói ügyvéd által képviselt Hungária esernyőgyár javára 620 korona 16 fillér s jár. erejéig 1911. évi április hó 18-án fogantatott biztosítási és kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 4049 korona — fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák, bolti áruk nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szilágysomlyói kir. járásbírósnak 1911-ik évi V. 361/2. számú végzése folytán 620 kor. 16 fillér tőkekövetelés, és ennek 1908. évi július hó 20. napjától 5% kamatai 1/3 váltódíj és eddig összesen 92 K 20 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, a fizetett összegbetudásával az árverés az alperes lakásán, Szilágysomlyón leendő megtartására 1912. évi október hó 16-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

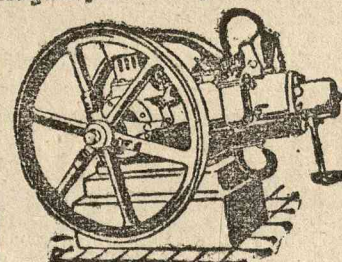
Kelt Szilágysomlyón, 1912. évi szeptember hó 18-ik napján.

Roska Vertán,
kir. bir. végrehajtó.

CLIMAX

nyerszalajmotorok és lokomobilok 3-20 HP.

Magasnyomású nyerszalajmotorok 15—150 ló-
erőig :: orólg ::

Költségvetések és árlapok díjmentesen.

Bachrich és Társa

betétitársaság

motorgyári fióktelepe 16 2

Budapest, VI., Váci-körút 59/p.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Értesítés.

Tisztelettel értesítjük, hogy fogyasztó közönségünk kényelmére úgy rendezkedtünk be, hogy palackozott borainkat előleges megrendelés esetén házhoz szállítjuk. Jó minőségű és aránylag olcsó borainkkal már eddig is megnyertük a tisztelt borfogyasztó közönség nagy részének jóakaratu támogatását s ezt a jó kiszolgálás által igyekezni fogunk a jövőben is megérdemelni.

Hogy borainkhoz olcsó és jó borvizet is szolgáltatunk, felkerestünk egy kitünő ivóvizet adó, a tenger színe felett 641 m. magasságban levő forrást Hármaspatakon s ezt vegytiszta folyékony szénsavval 4 légköri nyomás mellett telítve hozzuk forgalomba és szintén házhoz szállítjuk.

Árjegyzékünket az alábbiakban adjuk s becses megrendelését kérjük.

41—

Szilágysomlyói Borértékesítő és Pinceszövetkezet.

Megnevezés.	10	7	5	3 ¹ / ₂	Megjegyzés.	
	deciliter ára fillérekben					
1906. évi aszu bor	500	—	250	150	A borospalackért 30 fillért, a vizespalackért 30 fillért, ládáért 6 koronát számítunk fel és ugyanennyit térítünk meg.	
1910. évi vegyes asztali	80	—	40	—		
1910. évi muskotály bor	160	112	80	—		
1907. évi asztali bor	122	86	62	—		—
1910. évi rizling bor	84	—	42	—		—
1908. évi rizling bor	112	80	56	—		—
1911. évi vegyes asztali	72	—	36	—		—
Kristályviz	10		6		—	

Máthé László

butorasztales, kárpitos üzlete, butoraktára és első temetkezési intézete Szilágysomlyón.

Ajánlja dusan fölszerelt butorraktárát asztalos műhelyét és kárpitos üzletét, melyet most rendezett be, ellátva szakképzett munkavezetővel, hol mindenféle asztalos és kárpitos munkák készen kaphatók és megrendelésre is a legrövidebb idő alatt a legfinomabb izléses kivitelben, jutányos árban készíttetnek.

Temetkezési intézetemben

minden kellékek nagyválasztékban állanak a közönség rendelkezésére. Temetések önálló elrendezését a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, jutányos árban elvállalja.

Temetkezési intézetemhez diszes kiviteli **gyászkocsit** hozattam, melyet minden általam rendezett temetéseknél ingyen, minden költség felszámítása nélkül adom.

A nagyérdemű közönség pártfogását mély tisztelettel kéri

Máthé László.

Üzlethelyiség és műhely: Báthory István-ut, saját házámban. 16—52

Hirdetések

A „Szilágysomlyó“ részére jutányos áron vétetnek fel.

Megérkezett újdonságok!

Az őszi évad kezdetén ajánlom a legdusabb választékban berendezett

uj divatáru üzletemet,

hol ugyanis raktáron tartom a legdivatosabb női ruhaszöveteket, selyem és szövet blouskelméket.

A legjobb minőségű mosó kretonokat, zephir, flanell és barchetteket.

Nagy választék vászon és asztalneműekben.

Menyasszonyi kelengyék teljes összeállítását szakszerűen, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Szolid kiszolgálásomról nagybecsű vevőim előre is biztosítva.

Szives pártfogást kérve

alázatteljes tisztelettel:

VASS LUKÁCS.

7—

Óh jaj!

Köhögés, rekedtség

Éljen!

és elnyálkásodás ellen
gyors és biztos hatásuk

3—26

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 K.

Próbadoboz 50 fill.

Kapható gyógyszertárakban és drogeráikban.

Egger mellpasztillája
csakhamar meggyógyított.Megfojt ez az
átkozott köhögés!Fő- és szétküldési raktár: Dr. Egger Leó és Egger I. Budapest, VI.,
Révai-utca 12.

Kapható Szilágysomlyón: V. Balás Zsigmond és Szaplonczay Sándor gyógyszerészeknél.

A női szépség elérésére
legtökéletesebb, ártalmatlan arcszépítő szer a
Máramarosi
„LILIAM“-arckenőcs,
mely a szeplőt, májfoltot s az arc kü-
lönöző tisztátalanságait három nap
alatt eltünteti.

Kapható a készítőnél:

Weisz Hugó„szerecsen“ gyógyszerárában
Máramarossziget, főtér 4/c.Szilágysomlyón kapható: Balás Zsigmond
és Szaplonczay Sándor urak gyógy-
21—26 szertárában.

Borsajtóink és Szőlőzuzóink

nem piacra szánt vásári áruk, de fontos gazdasági céljuknak mindenben megfelelő, tökéletes gyártmányok.

A ki nekünk idegen présből vett olyan friss sajtolású törkölyt tud
hozni, melyből mi ne volnánk képesek még bőséges nedvet sajtolni;
— ingyen választhat sajtóink közül!

DEBRECENI VASONTÖDE és GÉPLAKATOSSÁG.

Debrecen. Hadházi-utca 22. szám.

Alapított az 1892. évben.

TELEFON: 4—66 sz.

Eladás egyedül a gyártelepen.

Feltétlen jótállás minden egyes darabért, még alkatrészekért is. 6—6

Szenzációs őszi divatujdonságok!

É r t e s í t é s.

Tisztelettel értesítjük a helybeli és vidéki közönséget,
hogy az

őszi idényre

legdúsabb választékban raktáron tartunk mindenféle női
ruhaszöveteket, selymárukat és blouskalméket,
barchetteket, mosó kretonokat, flanel és zephireket,
vászon és asztalneműeket.Menyasszonyi kelengyékiből állandóan nagy rak-
tárt tartunk. 26—

Kiváló tisztelettel:

BARTHA és HOSSZU

női és férfi divatáruháza. (Gólyaáruház.)

Pontos és szolid kiszolgálás!

Pontos és szolid kiszolgálás!

Menyasszonyi kelengyék és mindennemű férfi divatcikkben dus választék!